

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15706/2024
13.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Немања Мишовић, адвокат из ..., против тужене-противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Мила Јанковић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 48/24 од 31.01.2024. године, у седници одржаној 13.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца –противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 48/24 од 31.01.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене-противтужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Другог основног суда Београду П2 1747/21 од 21.08.2023. године, ставом првим изреке, разведен је брак странака закључен дана 03.06.2018. године. Ставом другим изреке, заједничко малолетно дете ВВ рођена ... године у ..., поверена је на самостално вршење родитељског права мајци. Ставом трећим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне ВВ са оцем тако што је одређено да ће се виђати уторком и четвртком у недељи неприпадајућег викенда, након вртића до 19.00 часова, када ће отац враћати дете на адресу мајке; уторком у недељи припадајућег викенда, након вртића до 19.00 часова када ће отац враћати дете на адресу мајке; сваки други викенд од петка након вртића до недеље у 17.00 часова када ће отац враћати дете на адресу мајке; 15 дана летњег и 7 дана зимског распуста; сваки други државни и верски празник; дан очеве крсне славе; по договору родитеља у складу са потребама детета. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ВВ плаћа месечно износ од 15.000,00 динара, сваког 01-ог до 10-ог у месецу за текући месец, почев од 21.08.2023. године као дана пресуђења па убудуће док за то постоје законски услови или се обавеза не измени другом одлуком суда. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев

тужиоца – противтуженог којим је тражио да се малолетно дете повери њему на самостално вршење родитељског права, те уреди начин одржавања личних односа према моделу који одреди градски центар за социјални рад и да се обавезе тужена – противтужиља да доприноси издржавању малолетног детета плаћањем износа од 15.000,00 динара месечно, почев од дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски услови, с тим што је доспеле износе дужна платити одједном, са законском затезном каматом од доспелости сваке рате па до исплате, а наредне обавезе сваког сваког 01-ог до 10-ог у месецу за текући месец. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован предлог тужене противтужиље за одређивање привремене мере којом би се тужиоцу-противтуженом забранило свако психичко злостављање тужене – противтужиље. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 48/24 од 31.01.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца-противтуженог и првостепена пресуда је потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

На ревизију тужиоца-противтуженог, тужена- противтужиља је благовремено одговорила.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца - противтуженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која није разлог за изјављивање ревизије, сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП. Такође, нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. и чланова 276 – 283. ЗПП, учињене пред другостепеним судом, јер се правило о оцени доказа у поступку пред другостепеним судом примењује само када се другостепена доноси после расправе одржане пред тим судом, што овде није случај.

Неосновано тужилац - противтужени у ревизији истиче битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд сагласно одредби члана 396. став 1. и 2. ЗПП оценио све битне жалбене наводе тужиоца противтуженог и разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, које, с обзиром да је пресудом жалба одбијена, није имао обавезу да детаљно образлаже јер је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке закључиле су брак 03.06.2018. године, у којем је рођено њихово заједничко малолетно дете ВВ дана ... године. С обзиром да је током брака дошло до поремећаја брачних односа, те да је брачна заједница престала 18.09.2021. године, када је тужила исту напустила, првостепени суд је одлучио да брак странака разведе.

Тужилац – противтужени је запослен у ... чији је власник његова мајка и остварује зараду од 45.000,00 динара – 50.000,00 динара. ... се налази у локалу чији је он власник, а поред локала, поседује и стан у којем живи, као и део породичне куће у ...

Тужена – противтужила је запослена у ... „...“ као ... где остварује зараду од око 70.000,00 динара, с тим што додатно може да заради још око 10.000,00 динара, јер повремено оствари накнаду на име тога што причува комшијско дете или због тога што ... болеснима. Живи у стану за који месечно плаћа закупнину 150 евра, а за режије у вези стана око 5.000,00 динара месечно.

Малолетна ВВ иде у вртић за који је месечни трошак 5.500,00 динара. Похађа и часове енглеског језика за који се месечно издваја 1.600,00 динара, а за храну, одећу и обућу потребно је месечно до 20.000,00 динара.

Током поступка налаз и стручно мишљење у погледу поверавања детета на самостално вршење родитељског права, дали су орган старатељства, као и комисија судских вештака, који су били сагласни да је у најбољем интересу малолетне ВВ да буде поверена мајци на самостално вршење родитељског права. Ово из разлога што показује добре родитељске вештине и компетенције, мотивисана је искључиво најбољим интересима малолетног детета и усмерена је пре свега на потребе детета, при чему подржава лични контакт детета са оцем без уплитања елемената поремећаја партнерских односа. За разлику од тужиље која припада тзв. нормалном типу личности, здравствено стање тужиоца одговара дијагнози поремећаја личности после прележане душевне болести. Ова болест не утиче на његову подобност за вршење родитељског права, јер према детету има однос топлине и разумевања, али он не увиђа довољно какви су родитељски капацитети мајке детета и каква је потреба детета за мајком, с обзиром да истиче своје родитељске капацитете. При томе, има проблем и са постављањем граница детету и не води довољно рачуна о организацији дана и ритму дететових дневних активности.

Због тога су нижестепени судови, одлучили да се малолетно дете повери мајци на самостално вршење родитељског права, уређујући начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем према сагласном стручном мишљењу органа старатељства и комисије судских вештака, те обавезујући тужиоца - противтуженог да доприноси издржавању малолетног детета месечним износом од 15.000,00 динара почев од првостепеног пресуђења па убудуће. Тужбени захтев тужиоца да се њему малолетно дете повери на самостално вршење родитељског права, уреди начин одржавања личних односа са мајком и захтев да се обавезе тужена да плаћа допринос у издржавању

малолетне ВВ, одбијен је као неоснован. Наведене одлуке нижестепени судови донели су применом одредби чланова 6, 61, 77, 154, 160, 161. и 163. Породичног закона.

По становишту Врховног суда, нижестепени судови при доношењу одлуке о поверавању малолетне ВВ мајци на самостално вршење родитељског права, првенствено су се руководили њеним најбољим интересом сагласно својој дужности прописаној одредбама чланова 6. и 266. став 1. Породичног закона, који су установили из сагласних стручних мишљења органа старатељства и комисије судских вештака.

У том смислу ревидент неосновано даје значај писаној сагласности странака од 18.09.2021. године према којој су парничне странке договориле да ће заједничко дете током трајања развода брака живети код оба родитеља, повремено код оца и повремено код мајке. Наиме, овај споразум родитеља нема значај за одлуку о вршењу родитељског права, јер се истим родитељи нису споразумели о заједничком вршењу родитељског права у смислу одредбе члана 75. став 2. ЗПП. Осим тога, сваки споразум родитеља, па и онај који се односи на вршење родитељског права суд је овлашћен да процењује са аспекта најбољег интереса детета. С обзиром на утврђено чињенично стање које се односи на родитељске компетенције, структуру њихове личности и њихову усмереност на потребе детета које обухватају и потребу детета да одржава контакт са оба родитеља, коју мајка разуме, али не и отац, правилно је процењено да је најбољи интерес малолетне ВВ да буде поверена мајци на самостално вршење родитељског права.

И у погледу одлуке о одржавању личних односа малолетне ВВ са оцем, нижестепени судови прибавили су мишљење органа старатељства, као и комисије судских вештака који су били сагласни о моделу одржавања личних односа и који је прихваћен с обзиром да је оцењено да је у најбољем интересу малолетног детета. С обзиром на календарски узраст детета, а код чињенице да отац према детету има однос топлине и разумевања, супротно наводима тужиоца - противтуженог по обиму предвиђених контаката детета са оцем, установљен модел одржавања личних односа је широк јер омогућава да дете сваког другог викенда две ноћи преспава код оца, као и виђање у континуитету током летњег и зимског распуста али и у свако друго време по договору родитеља у складу са потребама детета, што је могуће остварити јер мајка подржава лични контакт детета са оцем.

Даље, по оцени Врховног суда, правилном применом критеријума одређивања издржавања прописаних одредбом члана 160. Породичног закона нижестепени судови су одредили допринос тужиоца-противтуженог у издржавању малолетне ВВ. Због тога тужилац-противтужени утврђени допринос ревизијом без основа оспорава, како због утврђених потреба малолетне ВВ, тако и због утврђених могућности оба родитеља.

Наиме, према утврђеном чињеничном стању месечне потребе малолетног детета могу се подмирити износом од око 38.000,00 динара с обзиром да трошкови вртића на месечном нивоу износе 5.500,00 динара, трошкови енглеског језика 1.600,00 динара, да је за храну, одећу и обућу потребно до 20.000,00 динара месечно, за трошкове становања око 11.000,00 динара (с обзиром да закупнина износи 150 евра, а режијски

трошкови становања 5.000,00 динара месечно, укупно за мајку и дете). Утврђене укупне месечне потребе малолетног детета испод су минималне суме изражавања коју су судови имали у виду применом одредбе члана 160. Породичног закона, а која је у време доношења првостепене пресуде износила 43.272,00 динара.

При том, иако оба родитеља имају обавезу да издржавају малолетно дете сагласно одредби члана 154. став 1. Породичног закона, јер је она заједничка обавеза родитеља без обзира на то ко од њих врши родитељско право, то не значи нужно да у једнаким новчаним износима треба да доприносе издржавању, како то неосновано у ревизији истиче тужилац - противтужени. Њихова обавеза сразмерна је њиховим могућностима али супротно рачуници тужиоца -противтуженог из ревизије, с обзиром на укупно утврђене потребе малолетне ВВ и одлуку о висини његовог доприноса, у конкретном случају његов допринос мањи је од доприноса који ће имати мајка.

С друге стране, неосновано ревизијом тужилац-противтужени даје искључиви значај за одмеравање доприноса у издржавању, висини зараде родитеља. Месечна зарада је само један од критеријума на основу којег суд процењује могућности дужника издржавања. Сагласно одредби члана 160. став 3. Породичног закона, могућности дужника не зависе само од прихода дужника издржавања, већ и од могућности за запослење, могућности за стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања. Тужена - противтужилца запослена је као ..., а поред месечне зараде повремено се ангажује и приватно тако што чува комшијску децу или болесним лицима У том смислу и тужилац, који нема обавезу да издржава друга лица, може се ангажовати у складу са својом стручном спремом, знањем и способностима, додатним радом. При том, за разлику од тужене- противтужилце која нема имовине, тужилац- противтужени има непокретну имовину (стан, локал и део куће), па евентуално недостајућа средства за издржавање малолетне ВВ може обезбедити из имовине коју поседује.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Захтев тужене-противтужилце за накнаду трошкова одговора на ревизију одбијен је као неоснован у ставу другом изреке применом члана 165 став 1 ЗПП пошто ови тошкови нису били потребни јер одговор на ревизију према одредби члана 411 став 2 ЗПП није обавезна парнична радња што се цени применом одредбе члана 154 став 1 ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић